

Riskbedömning inför ändring i verksamheten

”När ändringar i verksamheten planeras, skall arbetsgivaren bedöma om ändringarna medför risker för ohälsa eller olycksfall som kan behöva åtgärdas”. (8 §, andra stycket, AFS 2001:1, Systematiskt arbetsmiljöarbete)

De ändringar som föreskrifterna avser är t.ex. personalförändringar, nya arbetstider och arbetsmetoder, andra organisationsförändringar, om- och nybyggnation samt ny maskinell utrustning. Det handlar om ändringar som inte utgör del av den dagliga, löpande verksamheten.

Riskbedömningen ska utgå från den planerade ändringen och de eventuella risker för ohälsa och olycksfall som ändringen kan medföra. Riskbedömning ska göras innan förändringen genomförs och avse tiden efter genomförd förändring.

Det är arbetsgivarens ansvar att se till att alla faktorer i arbetsmiljön vägs in vid riskbedömning.

Gör så här:

A Precisera den planerade ändringen

Vad består ändringen av? Skriv ner ändringarna, var de ska genomföras och vilka som berörs.

Exempel på förändringar

- Personalneddragning
- Produktionsförändring
- Förändrade arbetstider
- Utökat arbetsinnehåll
- Nya arbetslag/gruppsammansättningar
- Ändrade arbetsuppgifter
- Nybyggnation/lokalbyten
- Ändringar i befintliga lokaler
- Förändrad arbetsutrustning – maskiner, fordon, redskap mm.
- Nya kemiska produkter
- Ny ventilation

B Gör riskbedömningen

När förändringarna är preciserade och man vet vilka arbetstagare eller grupper av arbetstagare som kommer att beröras av förändringen ska bedömning göras av vilka risker för ohälsa och olycksfall som ändringarna kan medföra. Bedömningen kan behöva göras både på grupp- och individnivå. Den ska omfatta såväl fysiska som sociala och psykiska risker och bedömning ska göras om riskerna är allvarliga eller inte allvarliga. Riskerna ska skrivas ner, i bilaga 7.

Exempel på sådant som kan innebära risker för ohälsa och olycksfall.

- Stor arbetsmängd
- Tidspress
- Nya/svåra/komplicerade arbetsuppgifter
- Otydlig organisation/Otydliga arbetsuppgifter
- Brister i samarbetet
- Små påverkansmöjligheter/lågt inflytande
- Dåligt anpassade arbetslokaler
- Buller/Vibrationer
- Ensidigt upprepat arbete
- Ändrad arbetsutrustning
- Våld och hot
- Ensamarbete

Om en riskbedömning genomförs och det inte går att identifiera några risker är rekommendationen att detta dokumenteras.

C Åtgärda

Åtgärda de risker som kommit fram. Åtgärderna ska skrivas ned i en handlingsplan (bilaga 7) som anger

- Vilka åtgärder som ska genomföras
- När åtgärderna ska vara genomförda
- Vem som ska se till att åtgärderna genomförs

Kontrollera att genomförda åtgärder får den effekt som avses.

Tänk på att

- Arbetstagare, skyddsombud och elevskyddsombud ska ges möjlighet att medverka när riskbedömning och handlingsplan görs.
- Om kompetens saknas inom den egna verksamheten för att göra riskbedömning och ta fram handlingsplan kan personalavdelningen och/eller företagshälsovården tillfrågas om hjälp.